

Nr 46.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1920 kl. 1/4 e. m.

*Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av väckt motion
angående omläggning av den hittills använda proportio-
nella valmetoden m. m.*

Närvarande: herrar Larsson i Västerås, Clason, Strömberg*, frih. Adelswärd, Schlyter*, Hellberg, von Geijer, Modig, H. G. Andersson, Stendahl, Larsén, Magnusson i Tumhult, Jansson i Edsbäcken, Zander*, Hansson i Gårda, Leander, Nilsson i Antnäs*, Runefors och Andersson i Igelboda*.

*Ej närvarande vid utlåtandets justering.

I en inom första kammaren väckt, till konstitutionsutskottet hänvisad motion, nr 291, har herr *Stendahl* hemställt, »att riksdagen ville besluta omläggning av hittills använda proportionella valmetod, i huvudsaklig överensstämmelse med motionen bifogade av civilingenjör O. Stendahl utarbetade förslag till valmetod, samt att riksdagen ville uppdraga åt vederbörande utskott att formulera de härav påkallade ändringar i vallagen och i den av 1919 års riksdag villkorligt antagna nya vallagen».

Beträffande motiveringen och planen för den föreslagna nya valmetoden får utskottet hänvisa till motionen och vid densamma fogade »P. M. om reformering av nu gällande valmetod».

I anledning av motioner av friherre Adelswärd och herr Hage m. fl. hemställde konstitutionsutskottet i sitt utlåtande nr 11 vid 1918 års lagtima riksdag, »att riksdagen i anledning av förevarande motioner måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning om de åtgärder, som må kunna vidtagas till undvikande av de olägenheter, som enligt vunnit erfarenhet vidlåda gällande regler för proportionellt valsätt, samt för riksdagen framlägga de förslag,

*Utskottets
yttrande.*

Bihang till riksdagens protokoll 1920. 5 saml. 33 häft. (Nr 45—46.)

vilka utredningen må kunna föranleda». Denna utskottets hemställan bifölls av riksdagen, som i enlighet med utskottets förslag till Kungl. Maj:t avlät en skrivelse nr 226 vid 1918 års lagtima riksdag.

Den begäran om utredning rörande reformiering av vår proportionella valmetod, som sålunda för två år sedan av riksdagen riktades till Kungl. Maj:t, ledde först i november 1919 till tillsättande av särskilda sakkunniga för undersökning av frågan; och ehuru i trontalet uttalats en förhoppning, att vissa åtgärder i syfte att förbättra det proportionella valsättet skulle kunna föreslås riksdagen, har någon proposition i ämnet icke för riksdagen framlagts. Utskottet beklagar, att detta icke kunnat ske, ty det hade varit synnerligen önskvärt, att en förbättrad valmetod kunnat antagas före innevarande års val till andra kammaren. Då emellertid under avvaktan på den i trontalet i utsikt ställda propositionen även enskilda initiativ i frågan icke framkommit förrän under riksdagens senaste del, har utskottet saknat tillfälle att ägna densamma den ingående granskning och bearbetning, som skulle varit av nöden för att utskottet skulle nu kunnat framlägga eller förorda något förslag i saken. Utskottet vill emellertid betona vikten av att proposition i frågan bliver framlagd under början av 1921 års riksdag.

Under föreliggande förhållanden får utskottet hemställa,

att förevarande motion icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 14 maj 1920.

På konstitutionsutskottets vägnar:

VIKTOR LARSSON.